Elektronicznie podpisany przez:
Łukasz Wilkiewicz
dnia 30 stycznia 2026 r.

**UCHWAŁA NR SO VIII.410.7.2026**

**VIII SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W KIELCACH**

**z dnia 30 stycznia 2026 roku**

**w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Staszów**

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.) w związku z art. 13 pkt 10 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) VIII Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodniczący: Łukasz Wilkiewicz

Członkowie: Damian Grzelka

Iwona Kudła

**opiniuje pozytywnie planowaną kwotę długu Gminy Staszów z uwagami zawartymi w treści uzasadnienia.**

Uzasadnienie

Rada Miejska w Staszowie w dniu 30 grudnia 2025 r. podjęła uchwały:

— Nr XLII/239/2025 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Staszów na lata 2026-2042,

— Nr XLII/240/2025 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Staszów na 2026 rok.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Staszów (dalej WPF) zawiera prognozę długu, która została sporządzona na lata 2026-2042. Obejmuje zatem okres, w jakim przewiduje się pełną spłatę zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań stanowiących tytuły dłużne w rozumieniu art. 72 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Wartości przyjęte w WPF i budżecie Gminy Staszów na 2026 r. są zgodne w zakresie dochodów, wydatków, wyniku oraz przychodów i rozchodów budżetu.

Jak wskazano w uchwalonej WPF na lata 2026-2042, dług Gminy Staszów na koniec 2025 r. wyniesie 78.650.000,00 zł. W 2026 r. planuje się zaciągnąć nowe zobowiązanie z tytułu kredytu długoterminowego w wysokości 10.200.000,00 zł oraz dokonać spłaty zobowiązań dłużnych w kwocie 4.600.000,00 zł. Zatem kwota długu planowana na koniec 2026 r. wyniesie 84.250.000,00 zł, co stanowi 38,16 % planowanych dochodów Gminy. Z WPF wynika również, że Gmina w kolejnych latach nie planuje zaciągnąć nowych zobowiązań zwrotnych. Z prognozy wynika, że najwyższy poziom zadłużenia wystąpi w roku 2026 (84.250.000,00 zł), a w następnych latach zadłużenie Gminy będzie ulegało zmniejszeniu do całkowitej spłaty w 2042 r.

Z WPF uchwalonej na lata 2025-2040 wynika, że spłata długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia nastąpi w latach 2025-2040. Natomiast w WPF na lata 2026-2042 spłatę długu zaplanowano do roku 2042. W związku z powyższym ostateczny termin spłaty długu wydłużył się o 2 lata.

Jak wynika z uchwalonej WPF najwyższe rozchody z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych planowane są na rok 2036 i wynoszą 6.550.000,00 zł.

W 2026 r. zaplanowano spłatę długu w kwocie 4.600.000,00 zł środkami finansowymi pochodzącymi z kredytu długoterminowego. Od 2027 r. spłata długu następować będzie ze środków pochodzących z prognozowanych nadwyżek budżetowych.

Skład Orzekający podkreśla, że relacja spłaty długu określona w art. 243 ustawy o finansach publicznych nie została spełniona w latach 2026-2027, bowiem różnice między wskaźnikiem planowanej spłaty długu w danym roku, a dopuszczalnym limitem obliczonym o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (średnia arytmetyczna z poprzednich lat) wynikające z przedłożonego WPF wynoszą: -0,26 p.p w 2026 r., -0,80 p.p. w 2027 r. Oznacza to, że planowana kwota spłaty długu wraz z odsetkami przekracza indywidualny wskaźnik dopuszczalnej spłaty długu. Od 2028 r. WPF wskazuje na spełnienie tej relacji.

Na podstawie art. 296c. ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach 2024–2029 relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Jednak zgodnie z ust. 3 ww. artykułu 296c niezachowanie w latach 2024–2029 relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1, nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych. Regionalna izba obrachunkowa, wydając opinie, o których mowa w art. 91 ust. 2, art. 230 ust. 3 i 4 oraz art. 246, ocenia również wpływ niezachowania tej relacji na realizację zadań publicznych.

Relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego w 2026 r. wynosi 60,50%. W kolejnych latach: 55,48% (2027 r.), 50,57% (2028 r.) i 46,28% (2029 r.). Zatem w zakresie planowanych wartości spełniona została dyspozycja wynikająca z ww. art. 296c ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający zwraca uwagę na minimalne różnice między wskaźnikiem planowanej spłaty długu w danym roku, a dopuszczalnym limitem obliczonym o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (średnia arytmetyczna z poprzednich lat) wynikające z przedłożonego WPF w latach 2028-2030, które wynoszą: 0,11 p.p. w 2028 r., 0,03 p.p. w 2029 r. oraz 0,28 p.p. w 2030 r. W oparciu o powyższe dane Skład Orzekający stwierdza, że przy tak znikomych różnicach nawet

niewielkie odchylenia od przyjętych wartości dochodów i wydatków budżetu, przedstawionych w wieloletniej prognozie finansowej, mogą spowodować naruszenie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy finansach publicznych ze skutkami wynikającymi z tego przepisu.

Ponadto Skład Orzekający zwraca uwagę, że począwszy od 2026 r. Gmina planuje nadwyżki operacyjne, których wykonanie będzie wymagało od organów Gminy dużego zaangażowania, polegającego zarówno na zwiększeniu dochodów bieżących Gminy, jak i dyscypliny w wykonywaniu wydatków bieżących budżetu. Analizując wykonanie budżetu w latach 2023-2024 oraz przewidywane wykonanie budżetu 2025 r. osiągniecie planowanych nadwyżek budżetowych wydaje się być trudne do realizacji, bowiem w ww. okresie deficyt operacyjny wynosił: 10.254.976,67 zł w 2023 r., 6.487.349,92 zł w 2024 r. Dla 2025 r. zaplanowano również deficyt operacyjny wysokości 1.039.959,08 zł.

W ocenie Składu Orzekającego, należy zwrócić szczególną uwagę na konieczność rzetelnego ustalania możliwych do realizacji wielkości budżetowych w poszczególnych latach prognozy. Przy czym należy mieć na uwadze, że prognoza musi być realistyczna i gwarantować we wszystkich latach, nie tylko zachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, ale również realizację nałożonych na Gminę zadań.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że samo przestrzeganie ww. limitów określonych przepisami ustawy o finansach publicznych nie chroni przed utratą zdolności do finansowania właściwej realizacji zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, co jej organy winny mieć na uwadze planując zaciąganie zobowiązań długoterminowych. Należy przy tym uwzględnić nie tylko ograniczenia prawne zaciągania długu, ale także brać pod uwagę ograniczenia ekonomiczne jednostki.

Skład Orzekający zwraca również uwagę na fakt podjęcia działań nadzorczych przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w stosunku do uchwały budżetowej na 2026 rok, wynikających z niedoszacowania wydatków na wynagrodzenia osobowe w jednostkach oświatowych. Konieczność wprowadzenia zmian w tym zakresie powoduje potrzebę monitorowania spójności wypracowanych rozwiązań z założeniami przyjętymi w wieloletniej prognozie finansowej oraz ich wpływu na wskaźniki finansowe o których mowa w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych, a w konsekwencji możliwość spłaty zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań.

Wobec tak zaplanowanych w WPF wartości oraz w związku ze spełnieniem wszystkich wymogów prawnych w zakresie sporządzenia i przedłożenia wieloletniej prognozy finansowej, jak również w wyniku oceny wpływu niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych na realizację zadań publicznych, o czym stanowi art 296c ust. 3 ustawy o finansach publicznych, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Pouczenie:

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od niniejszej uchwały przysługuje prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Składu Orzekającego

***Łukasz Wilkiewicz***